

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS
Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382.20.266.326; 266.327; +382.69.446.094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

**SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA ZDRAVSTVO, RAD I SOCIJALNO STARANJE**

N/R Zorana Jelića, predsjednika
NIR Zorana Srzentića, člana
N/R Halila Dukovića, člana
N/R Janka Vučinića, člana
N/R Nevena Gošovića, člana
N/R Izeta Bralića, člana
N/R Zorice Kovačević, članice
N/R Radovana Asanovića, člana
N/R Novice Stanića, člana
N/R Gorana Tuponje, člana
N/R Andrije Popovića, člana

Podgorica, 11. septembar 2013. godine

Poštovani poslanici,

Obraćamo Vam se ovim putem povodom nedavnog masovnog trovanja građana u opštini Berane pijaćom vodom, te podnosim:

PREDSTAVKU KOJOM SE INICIRA SAZIVANJE SJEDNICE ODBORA ZA ZDRAVSTVO, RAD I SOCIJALNO STARANJE NA KOJOJ ĆE BITI ORGANIZOVANO KONTROLNO SASLUŠANJE MINISTRA ZDRAVLJA, MINISTRA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA, DIREKTORA INSTITUTA JAVNOG ZDRAVLJA, DIREKTORA VODOVODA BERANE, PREDSJEDNIKA OPŠTINE BERANE I POMOĆNIKA DIREKTORA DIREKCIJE ZA SAOBRAĆAJ

Molimo Vas da na prvoj sledećoj sjednici Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje uvrstite raspravu o ovoj predstavi na dnevni red i odlučite o prihvatanju predloga koji su u njoj iznijeti.

OBRAZLOŽENJE

Članom 48 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore propisano je da:

“Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje; osnivanje i organizovanje zdravstvenih ustanova; radne odnose; zapošljavanje; zaštitu na radu; zaštitu invalida, majki i djece; penzijsko i invalidsko osiguranje; socijalnu zaštitu i sve oblike socijalnog staranja; brak i porodicu.”

Naime, u opštini Berane je krajem avgusta zavladao epidemija stomačnog virusa, od kojeg je oboljelo više od 1.400 građana ove Opštine. Kako je utvrdio Institut za javno zdravlje, uzrok pojave ovog virusa su bakterije fekalnog porijekla, koje su pronađene u uzorcima vode. Niko, međutim, nije dao jasno obrazloženje kako su bakterije dospjele u sistem za snabdijevanje beranske opštine pijaćom vodom. Prema navodima iz medija, pretpostavlja se da je epidemiju uzrokovalo podgoričko preduzeće „Bemax“, koje je vršeci radove u Beranama čak 11 puta izvršilo probijanje vodovodnih cijevi.¹ U konkretnom slučaju, evidentno je da je izostala zaštita građana, jer nisu otklonjeni problemi sa vodom zbog kojih je pomoć ljekara tražilo preko 1.400 ljudi. Štaviše, dokumentom o epidemijskom javljanju stomačnih tegoba u opštini Berane, koji je razmatran na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 5. septembra 2013. godine,² nisu definisane mjere za utvrđivanje odgovornosti, što je razlog više da se inicira kontrolno saslušanje i utvrdi odgovornost čelnih ljudi iz opštinskih i državnih organa, u čijoj nadležnosti je ovo pitanje.

Smatramo da je po ovom pitanju nedovoljno učinjeno kako bi se epidemija na vrijeme suzbila, kao i da je izostala pravovremena reakcija nadležnih organa. Iz tog razloga na kontrolno saslušanje je neophodno pozvati ministra zdravlja, Miodraga Radunovića, koji nije preduzeo sve neophodne radnje kako bi se spriječio širenje epidemije. Štaviše, njegovu ulogu prepoznao je i predsjednik opštine Berane, Vuka Golubović, koji je u više navrata prozivao ministre zbog nečinjenja, te je to još jedan od razloga zbog kojih na saslušanje treba pozvati ministra Radunovića.³

Pored Radunovića, potrebno je održati kontrolno saslušanje ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja, Petra Ivanovića, kao prvog čovjeka ministarstva u čijoj nadležnosti se nalazi sektor vodoprivrede, ali i direktora Instituta za javno zdravlje, Bobana Mugoše, čija je institucija vršila analizu uzoraka vode, radi pribavljanja dodatnih informacija.

Povodom ovog slučaja neophodno je na kontrolno saslušanje pozvati i predsjednika opštine Berane, Vuku Golubovića, kako bi se ispitalo da li je on u skladu sa nadležnostima koje ima, preduzeo sve mjere protiv širenja epidemije.

Svega nekoliko dana prije nego što je utvrđeno da je uzrok epidemije zagađena voda, direktor Vodovoda Berane, Faruk Pačariz izjavio je da “ne vjeruje da je uzrok epidemije voda”. Kao direktor ovog preduzeća očigledno nije preduzeo sve mjere kako bi spriječio širenje epidemije, zbog čega je i njega potrebno pozvati na kontrolno saslušanje.

Neophodno je da na kontrolno saslušanje bude pozvan i pomoćnik direktora Direkcije za saobraćaj, Ermin Adrović, kao predstavnik naručioca posla, zbog kojeg je bila izložena opasnosti cijela Opština. Iz Direkcije su dali objašnjenje da kompanija “Bemax” nije bila u posjedu neophodne dokumentacije o podzemnim instalacijama, koji je trebalo da dobije od

¹ Tomović, Predrag, *Masovno trovanje u Beranama: Šta je uzrok i ko je kriv?*, Radio slobodna Evropa, Podgorica, 27. avgust 2013. godine (<http://www.slobodnaevropa.org/content/masovno-trovanje-u-beranama-sta-je-uzrok-i-ko-je-kriv/25087444.html>).

² Informacija o epidemijskom javljanju stomačnih tegoba u opštini Berane, koju je Vlada razmatrala na 33. sjednici, dostavljamo u prilogu.

³ Café del Montenegro, *Golubović prozvao nadležna ministarstva zbog situacije u Beranama*, Podgorica, 2. septembar 2013. godine (<http://www.cdm.me/drustvo/crna-gora/golubovic-prozvao-nadlezna-ministarstva-zbog-situacije-u-beranama>).

beranskog vodovoda, zbog čega je neophodno obaviti kontrolno saslušanje predstavnika obje institucije.

Nevjerovatno je da nadležni organi i institucije nisu na vrijeme obavijestili građane Berana o štetnosti konzumiranja vode, kao i da nisu na vrijeme preduzeli mjere kako bi se epidemija suzbila, a građani zaštitili. Na kraju, nedopustivo je da još uvijek nije utvrđena bilo čija odgovornost za izazivanje opšte opasnosti, zbog čega je neophodno održati sjednicu Odbora na kojoj će biti obavljeno kontrolno saslušanje, kako bi se najzad stvari pokrenule sa mrtve tačke, a umjesto prebacivanja krivice na građane pojedinih sela u opštini Berane, utvrditi ko su pravi krivci u državnim i opštinskim organima za pojavu epidemije.

Imajući u vidu navedeno:

PREDLAŽEMO

1. Da Odbor uvrsti na dnevni red prve sledeće sjednice raspravu o ovoj predstavi.
2. Da Odbor održi sjednicu koja će biti posvećena kontrolnom saslušanju ministra zdravlja, Miodraga Radunovića, ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja, Petra Ivanovića, direktora Instituta za javno zdravlje, Bobana Mugoše, predsjednika opštine Berane, Vuke Golubovića, direktora Vodovoda Berane, Faruka Pačariza i pomoćnika direktora Direkcije za saobraćaj, Ermina Adrovića.
3. Da Odbor na istoj sjednici usvoji odgovarajuće zaključke kojima se konstatuje postojanje odgovornosti navedenih osoba za pojavu epidemije u opštini Berane.
4. Da Odbor, u skladu sa članom 67 Poslovnika, pozove predstavnika MANS-a na sjednicu i omogućiti mu učešće u raspravi radi iznošenja našeg viđenja cijelokupne situacije.

S poštovanjem,

Zorica Čeranić, direktor Programa građanskih inicijativa

PRILOG:

- Informacija o epidemijskom javljanju stomačnih tegoba u opštini Berane